

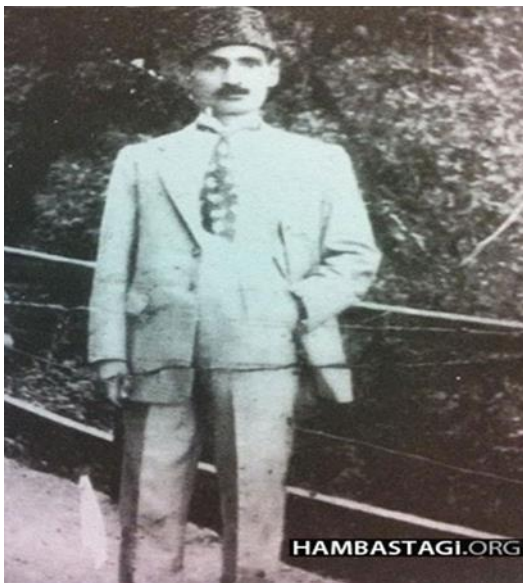
2016/19.12

گردآورنده: احسان لمر

بخش: نخبگان، شخصیت های تأثیر گذار تاریخی

بیوگرافی:

میرزا فقیر احمد خان پنجشیری

قبل از آغاز کلام قابل یاد آوری است که غلام محمد غبار، پوهاند سید سعدالدین هاشمی، پوهاند عبدالحی حبیبی، سید مسعود پوهنیار و هم یار زندان وی عبدالصبور غفوری از شهید فقیر احمد به نیکی یاد نموده اند، ضمناً سایت وزین همبستگی در پهلوی معرفی نامبرده فوتو ایشان را با جریده دولتی اصلاح که حکم اعدام را نوشته به دست آورده و نشر نموده است که نهایت قابل قدر می باشد. من نهایت سپاسگذاری خود را از موضعگیری روشنگرانه این جریده ابراز می دارم .

"میرزا فقیر احمد خان پنجشیری" یکی از یاوران نزدیک شاه «امان الله خان» و از جمله مشروطه خواهان محبوب افغانستان بود که مانند ده ها روشنفکر وطن دوست دیگر قربانی استبداد «نادر خان» ... گردید. او تا آخر عمر از شخصیت های صادق و وفادار به ملت و اندیشه اش بود که همیشه بی باکانه برای عقاید انسانی و مترقی اش می رمید. ¹

«فقیر محمد خان» تحصیلاتش را در هندوستان به اتمام رسانیده بود. این مبارز نهایت وطن و مردم دوست خادم صادق کشور به تاریخ ۲۴ سنبله ۱۳۱۲ (۱۶ سپتامبر ۱۹۳۳) بدون حکم محکمه یا دانستن علت جرم اعدام شد.

کارنامه ها:

«غبار» در باره وی می نویسد: " این جوان آراسته و تحصیل کرده جزء حلقه سیاسی «میر سید قاسم خان» بود. وقتی که او سر کاتب سفارت افغانستان در مسکو بود، مورد توهین «محمد هاشم» سفیر قرار گرفت و با آتش تفنگچه جواب این اهانت را داد، ولی بدبختانه یکنفر کوریر افغانی که خودش را بین «فقیر احمد خان» و «محمد هاشم خان» حایل ساخت، از این گلوله بی افتاد و چشم از جهان پوشید، در حالیکه «محمد هاشم خان» به سرعت فرار کرده بود. ²

«فقیر احمد خان» زمانی که از مسکو به وطن بازگشت، از سوی «شاه امان الله خان» به حیث رییس جنگلات مقرر شد که تا دم مرگش در این پست باقی ماند.

معلومات بیشتر:

در دوره سلطنت «نادرشاه» که «هاشم خان» صدراعظم بود، «میرزا فقیر احمد خان» با جمعی از دوستان و همفکرانش دستگیر و روانه زندان قلعه ارگ شدند. «عبدالصبور غفوری» هم زنجیر ایشان در زندان ارگ خاطراتی از این دوره شوم و وحشت را چنین جمع بندی نموده بودند :

روز 5 شنبه 22 سنبله که «خواجه هدایت الله خان» را قصاص میکردند و زندانبان قلعه بیگی «عبدالغنی خان گردیزی» بدنبالش نفر فرستاد " «خواجه» گفت بهر حال میروم و به اطاق خود رفت و «فقیر جان» رئیس جنگلات

هم همراهش به اطاق داخل شد ... «فقیر جان» گفت اگر از شما چیزی پرسیدند عصبی نشوید. «خواجه» خندید و گفت کاش که پرسان کنند هفتاد آیه مبارکه را یاد کرده ام که به هر آیه ملامت شوند... «خواجه هدایت الله خان» رفیق شفیق، دوست عزیز و فداکار ما در حالیکه قلب پاک او پر از آرزوهای خالصانه خدمت وطن بود در راه امید خدمت به وطن کشته شد «فقیر احمد خان» که رفیق دوره های ماموریت های خواجه در روسیه بود از شنیدن خبر کشته شدن او از هوش رفت

در اخیر من و «مهدی جان» به اطاق «فقیر احمد خان» رئیس جنگلات که با خواجه مرحوم سابقه طولانی داشته و دوستی آنها از سالیان دراز تا کنون بجا و پاینده مانده است رفتیم. حقیقتاً که «فقیر محمد خان» از حادثه کشته شدن خواجه مانند یک کالبد بی جان گردیده است. عوض گریه خنده های زهر آگین نموده می گفت که انشاءالله بزودی روحاً با خواجه وصل می شوم. امکان ندارد که به توانم دوام دهم و بدون خواجه زندگی کنم." 3

دو روز بعد ساعت شش صبح شنبه یاران شهادت «شاه محمد ولی خان دروازی»، «غلام جیلانی خان چرخ»، «شیر محمد خان»، «محمد مهدی خان چنداولی» و «فقیر احمد خان» را از سلول های شان جمع نمودند و «غلام جیلانی خان» در دهلیز زندان ارگ با دیدن دیگران گفت: «**مرگ یاران جشن انبوه**» روزیکه «نادر شاه» فرمان اعدام «ولی خان» و چند نفر دیگر را به صدارت ارسال نمود، نام «فقیر احمد خان» جز فهرست اعدام شوندگان

نبود، «محمد هاشم خان» همین که فهرست را بخواند و امر اجرای فرمان بداد، مجدداً فهرست را خواست و گفت: نام یکنفر فراموش شده. آنگاه به قلم خود نام «فقیر احمد خان» را به نوشته و فرستاد.

...محبوسین سیاسی ارگ حکایت میکردند که وقتی صدای زندانبان ارگ بلند شد که «فقیر احمد» بیاید، «فقیر احمد خان» ایستاد و لباس و دستارش را واری نمود، آنگاه با بی اعتنائی و زهر خند (با استهانت) برآمد و در حلقه کشندگان و کشته شوندگان داخل شد. و الحاصل این پنج نفر یکی پی دیگری بدار آویخته شدند." 4

"خبر اعدام «میرزا فقیر احمد خان پنجشیری» و یارانش با انبوهی از دروغ و بهتان در

مورد این شخصیت های برزنده وطن ما به تاریخ ۲۵ سنبله ۱۳۱۲ در روزنامه دولتی «اصلاح» به نشر رسید." 5

به صفحه قاموس کبیر افغانستان خوش آمدید

تیم بنیان گذار این قاموس آرزو دارد، داشته های این گنجینه که نمایانگر اصالت افغانستان باستان است شما را تا حد لازم مدد رساند

منابع:

- 1- مریم مروه - میرزا فقیر احمد خان پنجشیری از مبارزان نجیب تاریخ ما - سایت همبستگی دوشنبه، 17 عقرب 1395.
- 2- غلام محمد غبار - افغانستان در مسیر تاریخ، جلد دوم، چاپ ویرجینیا امریکا، ص 67.
- 3- عبدالصبور غفوری - سرنشینان کشتی مرگ یا زندانیان قلعه ارگ - چاپ اول کتابخانه آرش پشاور، صفحات 237 - 239.
- 4- غبار، همان جلد و صفحه.
- 5 - مریم مروه

به صفحه قاموس کبیر افغانستان خوش آمدید

تیم بنیان گذار این قاموس آرزو دارد، داشته های این گنجینه که نمایانگر اصالت افغانستان باستان است شما را تا حد لازم مدد رساند